

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: L. K.

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2021, č. j. OAM-483/ZA-ZA11-ZA17-2021,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl žalobou doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 4. 10. 2021 v záhlaví specifikované rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobce uvedl, že základním důvodem, pro který se rozhodl opustit svou zemi původu a následně požádat v České republice o udělení mezinárodní ochrany, je jeho strach z pronásledování ze strany členů vlivné a dobře situované rodiny jeho bývalé milenky. Žalobcovy obavy jsou odůvodněny i skutečností, že bratr této ženy má významné postavení u policie. Žalobci bylo vyhrožováno, že pokud nezaplatí způsobenou škodu na voze uvedené ženy, zaplatí svým životem. Již před opuštěním země svého původu žalobce pociťoval konkrétní následky pronásledování. Z důvodu fyzického i psychického nátlaku byl nucen opustit manželku i veškeré zázemí. Protože nebyl schopen splatit svůj dluh, docházelo ke stále častějšímu vydírání a vyhrožování jeho osobě.
3. Podle žalobce aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu nezbavuje správní orgán základních procesních povinností. Žalovaný však zcela rezignoval na základní zásady, které mu ukládají úvodní ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Žalobce v průběhu řízení podal ucelenou a konzistentní výpověď, žalovaný ale nezhodnotil veškeré okolnosti, které žalobce v řízení sdělil. Skutečnost, že žalobce odjel ze země původu pro své finanční problémy, nemůže správní orgán automaticky považovat za důvod pro zamítnutí žádosti. Žalovaný neposuzoval míru přiměřenosti dopadů § 16 zákona o azylu na osobu žadatele. Dané ustanovení využil jen k tomu, aby byl s případem žalobce tzv. rychle hotov a nemusel se podrobně zabývat podanou výpovědí. Žalovaný také zcela pominul subjektivní aspekt „opodstatněných obav z pronásledování“. Žalobce popsal, jakým způsobem vznikly jeho obavy, správní orgán přesto nepřistoupil ani k ucelenému hodnocení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
4. Žalobce dále namítl, že žalovaný si neobstaral žádné relevantní podklady a vycházel pouze z materiálu účelově vytvořeného k zamítnutí žádosti, a to z *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu, stav – listopad 2020*. Tento materiál je jednak zastaralý, jednak nereflexuje žalobcem tvrzené skutečnosti. Takový materiál je v rozporu s judikaturou, podle níž zprávy o zemi původu nemohou pocházet jen od orgánů rozhodujících o udělení mezinárodní ochrany.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žalobce v zemi původu naboural s vozidlem své přítelkyně, která po příjezdu policie uvedla, že řídila ona a dostala proto pokutu – případ již gruzínská policie uzavřela. Žalobci bylo v této souvislosti vyhrožováno bratrem (který je policista) a otcem jeho dnes již bývalé přítelkyně. Podle žalovaného měl žalobce objektivní možnost se v případě obav z protiprávního jednání vůči němu obrátit na gruzínské státní orgány. Nic takového neučinil a místo toho z Gruzie rovnou vycestoval. K výhradám žalobce týkajícím se zprávy *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* žalovaný uvedl, že pokud chce žalobce zpochybnit závěry uvedené v této zprávě, musí tak učinit věcně a konkrétně. Pouze vyřčení názoru o účelovosti nestačí. Žalobce neprokázal, že Gruzii nelze v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013,

o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.

7. Žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. V napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce v zemi původu naboural s vozidlem své přítelkyně, která po příjezdu policie uvedla, že řídila ona a dostala proto pokutu. Žalobci bylo v této souvislosti následně vyhrožováno bratrem (policista) a otcem jeho dnes již bývalé přítelkyně. Žalobci bylo vyhrožováno uvězněním i fyzickým napadením. Podle žalovaného měl žalobce objektivní možnost se v případě jakýchkoli obav z protiprávního jednání vůči své osobě obrátit na gruzínské státní orgány. Žalobce však nic takového neučinil a místo toho se rovnou rozhodl z Gruzie vycestovat. Žalovaný své závěry podložil zprávou *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu, stav - listopad 2020*. Žalobce podle něj neprokázal, že Gruzii v jeho případě nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce se ohledně svých tvrzených problémů ani nepokusil obrátit s žádostí o pomoc na orgány své země původu, ačkoli podle informací nashromážděných správním orgánem takovou možnost reálně měl. Žalobce zároveň tyto informace nijak nevyvrátil.
8. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,
 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
9. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení

mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

10. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
11. Právě shrnutá úprava obsažená v zákoně o azylu má základ v procedurální směrnici. Podle bodu 40 preambule pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak. Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu je obsažen v § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Jednou ze zemí nacházejících se na uvedeném seznamu je také Gruzie.
12. Pokud tedy žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu musí mít možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Za tímto účelem musí žadatel prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení (...) tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70).
13. Podle žalobce se žalovaný zabýval jeho žádostí o udělení mezinárodní ochrany nedostatečně. Nezhodnotil veškeré okolnosti, které žalobce v řízení sdělil, a nepřistoupil ani k ucelenému hodnocení jeho žádosti.
14. Krajský soud uvedeným žalobním námitkám nepřisvědčil. Jak vyplývá z výše podaného shrnutí relevantní právní úpravy, v případě aplikace institutu bezpečné země původu správní orgán neprovádí plnohodnotné meritorní posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán neposuzuje, zda má žadatel odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo zda mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Zároveň žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu ve stejném rozsahu, jako je tomu ve standardních případech.
15. Žalovaný tedy nijak nepochybil, jestliže vyšel primárně ze zprávy *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam takových zemí. Tato zpráva z povahy věci obsahuje obecné informace o Gruzii, nejedná se o adresnou zprávu pořízenou za účelem posouzení důvodů uvedených v žádosti o mezinárodní ochranu podané žalobcem. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu, musel by žalovaný

shromáždit takové zprávy o zemi původu, které by mu umožnily provést plnohodnotné posouzení důvodů uváděných žalobcem v jeho žádosti.

16. Nedůvodná je také námitka, podle níž je uvedená zpráva nedostatečným podkladem pro rozhodnutí v dané věci, protože jejím autorem je sám žalovaný. Procedurální směrnice počítá s tím, že hodnocení, zda je určitá země bezpečnou zemí původu, bude provádět členský stát, který posuzuje žádost o mezinárodní ochranu. V čl. 37 odst. 3 podmiňuje toto hodnocení tím, že se má zakládat na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Zpráva *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* tyto podmínky splňuje.
17. Použitá verze zprávy není ani zastaralá. Krajskému soudu není známo, že by se situace v Gruzii od listopadu 2020 nějak výrazně změnila.
18. Krajský soud souhlasí s žalovaným rovněž v tom, že žalobce neprokázal, že v jeho případě by se domněnka bezpečnosti země původu neměla uplatnit. Žalobce neprokázal, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení*“, jak požaduje rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2008 – 70.
19. Žalobce dokonce nic takového ani netvrdil. Žalobce ve správním řízení uvedl, že má obavy z příbuzných jeho bývalé milenky kvůli škodě, kterou způsobil na jejím voze. Z tvrzení žalobce tedy nijak neplyne, že by měl obavy z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalobcem uváděné důvody by případně mohly svědčit tomu, že by mu v případě návratu do Gruzie hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Hrozba vážné újmy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany i v případech, kdy jejím původcem je soukromá osoba, pokud lze podle § 2 odst. 6 zákona o azylu, „*prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu*“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu zároveň vyplývá, že, jde-li o původce hrozící vážné újmy z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57).
20. Krajský soud proto, ve shodě s žalovaným, považuje za významnou skutečnost, že žalobce se ani nepokusil obrátit se na místní úřady či bezpečnostní složky a dovolat se zde pomoci a ochrany před případným nekalým či protiprávním jednáním mužů, kteří mu vyhrožovali. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu sice nelze za určitých okolností trvat na tom, aby se žadatel o mezinárodní ochranu nejprve pokusil vyhledat pomoc u orgánů veřejné moci v zemi jeho původu. Respektive v některých případech je povinností žalovaného zabývat se blíže otázkou, nakolik je ochrana poskytovaná veřejnými orgány v praxi účinná a zda k ní žadatel mohl mít přístup. Například v rozsudku ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 – 101, Nejvyšší správní soud dovodil, že bylo povinností žalovaného takto postupovat s ohledem na žadatelem tvrzenou situaci v Pákistánu, v němž dle něj představitelé veřejné moci nejsou ochotni poskytovat

ochranu osobám pronásledovaným z náboženských důvodů, a dokonce se na jejich pronásledování často sami podílejí (žadatel uváděl, že je pronásledován náboženskými fanatiky, neboť se nachází v nábožensky smíšeném manželství). V rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009 – 51, pak Nejvyšší správní soud dospěl ke shodnému závěru v situaci, kdy žadatelka uváděla, že se obává lidí ze své vesnice, kteří ji chtějí zabít, neboť ji označili za hanbu vesnice, jelikož ji po tři roky znásilňoval vlastní otec, a že státní orgány ji nejsou schopny zajistit ochranu, neboť se nemíchají do věcí vesnice.

21. Žalobce ale neuvedl žádné obdobné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že právě v jeho případě by ani nemělo smysl obracet se na gruzínské úřady či bezpečnostní složky. Takovou skutečností není to, že bratr žalobcovy bývalé milenky má „významné postavení u policie“. Ze zprávy *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* vyplývá, že gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu legálních prostředků – mohou podat stížnost policejnímu orgánu, ke státnímu zastupitelství a justičním institucím. Případnou nečinností či zneužitím pravomoci státních orgánů se zabývá také úřad ombudsmana a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případě porušení práv jednotlivců.
22. Za těchto okolností nelze žalovanému vyčítat, že bez dalšího uzavřel, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu i v případě žalobce. Žalobce nejenže neprokázal opak, žalobce ani neuváděl skutečnosti, které by vyvolávaly pochybnosti o tom, zda se v jeho případě má domněnka bezpečnosti země původu uplatnit.

IV. Závěr a náklady řízení

23. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. ledna 2022

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce